

„English Time”

Autorski program nauczania języka angielskiego dzieci 5 letnich
z wykorzystaniem metody CLIL

Opracowała Małgorzata Babińska
Przedszkole nr 5 w Andrychowie

Spis treści

I. Wstęp

II. Główne założenia programu

III. Cele programu

IV. Treści nauczania

V. Sposoby osiągnięcia celów

1. Metody nauczania

2. Procedury osiągnięcia celów nauczania

3. Techniki nauczania

4. Formy pracy

5. Materiały i pomoce dydaktyczne

VI. Ewaluacja programu

I. Wstęp

Program „English time” przeznaczony jest dla dzieci w wieku 5 lat, które już zaczęły swoją przygodę z językiem angielskim od pierwszego roku pobytu w przedszkolu. Podstawa programowa zakłada obowiązek prowadzenia zajęć w języku obcym nowożytnym już w grupie dzieci trzyletnich. Jest to odpowiedź na wymagania współczesnego świata, w którym język angielski stał się językiem globalnym, dzięki któremu możemy porozumieć się niemal na całym świecie. Wczesna edukacja, rozpoczęta już w wieku przedszkolnym stanowić będzie podstawę do nauki języka obcego w szkole podstawowej. Poprzez zabawę, ruch, piosenki, krótkie wiersze i rymowanki, a także w czasie spontanicznej zabawy przedszkolaki bardzo szybko osłuchują się z językiem obcym. Dzieci w wieku przedszkolnym posiadają naturalne predyspozycje do przyswajania sobie języka obcego, bawiąc się - osłuchują się z językiem. Ponad to bardzo ważnym elementem w nauce języka angielskiego jest odpowiednia motywacja. Uświadomienie dzieciom, że praktycznie na całym świecie można porozumieć się w języku angielskim, można wesprzeć współpracą z przedszkolami z innych krajów, w których aby się porozumieć dzieci powinny wykazać się znajomością choćby kilku podstawowych słów w języku angielskim. Dzięki takiej współpracy mamy możliwość poznać kulturę krajów anglojęzycznych. Wprowadzenie przeze mnie w ubiegłym roku projektu „Mały Skrzat wyrusza w świat” daje dzieciom możliwość poznania nie tylko kultury ale i zwyczajów, zabytków, historii oraz narodowych potraw wybranych krajów anglojęzycznych. Wykorzystując u dzieci w wieku przedszkolnym naturalną ciekawość świata oraz różne metody i formy nauki języka angielskiego możemy osiągnąć zdumiewające efekty, ponieważ dziecko w sposób naturalny uczy się języka obcego, dzięki czemu nauka na kolejnych etapach edukacji jest dużo łatwiejsza. Warto przy tym pamiętać, że im szybciej dziecko rozpocznie naukę języka obcego tym większa szansa, że będzie on w sposób naturalny swobodnym narzędziem do komunikacji.

II. Główne założenia programu

Poniższy program jest godny z podstawą programową wychowania przedszkolnego czyli z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. W rozporządzeniu można przeczytać, że dziecko: (pkt.21) *„rozumie bardzo proste polecenia w języku obcym nowożytnym i reaguje na nie; uczestniczy w zabawach, np. muzycznych, ruchowych, plastycznych, konstrukcyjnych, teatralnych; używa wyrazów i zwrotów mających znaczenie dla danej zabawy lub innych podejmowanych czynności; powtarza rymowanki i proste wierszyki, śpiewa piosenki w grupie; rozumie ogólny sens krótkich historyjek opowiadanych lub czytanych, gdy są wspierane np. obrazkami, rekwizytami, ruchem, mimiką, gestami”*. W celu osiągnięcia jak najlepszych efektów proponowany program kładzie duży nacisk na przyswajanie języka angielskiego poprzez muzykę i zabawę. W czasie zajęć używam materiałów do nauki, które wykorzystują wrodzoną ciekawość dziecka, chcę wprowadzić elementy integracji multi -sensorycznej, sztuki teatralnej, tzw. CLIL (Content and Language Integrated Learning) czyli zintegrowania treści nauczania zawartych w podstawie programowej z nauką języka obcego, oraz CALL (Computer-Assisted Language Learning) - wykorzystanie technologii informacyjnych

w rozwijaniu umiejętności i kompetencji językowych. Program opiera się o założenie, że im wcześniej dzieci zetkną się z językiem angielskim, będą lepiej przygotowane do jego przyswajania w kolejnych latach nauki. Zakładając, że język angielski, który jest już językiem globalnym, potrzebnym na każdym kroku, program wprowadzi dzieci w świat języka angielskiego w sposób przyjazny i naturalny. Umysł dziecka jest niezwykle chłonny i elastyczny, co w znacznym stopniu ułatwia przyswajanie wielu kompetencji jednocześnie. Dzieci w wieku przedszkolnym uczą się w sposób spontaniczny. Nie zastanawiają się czy ktoś je ocenia. Mówią i zachowują się w sposób naturalny, więc powinno się te naturalne zdolności wykorzystać do nauki już od najmłodszych lat. Dziecko potrafi równolegle do nauki języka ojczystego swobodnie nabywać umiejętności rozumienia i posługiwania się innym językiem, przynajmniej na poziomie elementarnym. Należy również pamiętać, że dzieci cechuje krótki okres koncentracji oraz szybkie zapamiętywanie ale niestety również szybkie zapominanie, myślenie konkretno - obrazowe, stała potrzeba aktywności fizycznej. Zajęcia powinny więc być odpowiednio dostosowane do możliwości emocjonalnych i zdolności koncentracji i aktywności. Program umożliwia uczenie się w atmosferze bezpieczeństwa i akceptacji. Zatem zajęcia najczęściej przybierają formę gier i zabaw słowno-muzycznych i ruchowych. Poprzez rutynę, piosenki i rymowanki język angielski będzie towarzyszył dzieciom codziennie w różnych porach dnia. Treści nauczania języka angielskiego przedstawione w programie są związane z tematami realizowanymi w ramach przedszkolnego programu nauczania, w ramach CLIL. Proponowane zagadnienia odpowiadają poziomowi rozwoju dzieci w wieku 5 lat i są związane z otaczającym dzieci światem oraz dotyczą ich życiowych doświadczeń i zainteresowań. Co więcej, połączenie nauki z poznawaniem rzeczywistości wszystkimi zmysłami dodatkowo wzmacniają dziecięcą motywację i zainteresowanie przedmiotem.

Warunki realizacji programu

Program jest przeznaczony do realizacji w nauczaniu języka angielskiego w grupie dzieci 5 letnich w formie codziennych zajęć zintegrowanych treści Podstawy programowej ze słownictwem angielskim. Pomocami wykorzystywanymi w czasie zajęć są odtwarzacz CD z USB lub telewizor, a także komputer, tablet do odtwarzania filmów i tablica multimedialna.

III. Cele programu

Jak mówi rozporządzenie w sprawie podstawy programowej nadrzędnym celem powinno być „(...) rozbudzanie świadomości językowej i wrażliwości kulturowej oraz budowanie pozytywnej motywacji do nauki języków obcych na dalszych etapach edukacyjnych”.

Uwzględniając aktualne i przyszłe potrzeby językowe i wychowawcze dzieci w wieku przedszkolnym program zakłada:

- Budzenie zaciekawienia językiem angielskim poprzez osłuchanie dzieci z tym językiem,
- Kształtowanie podstawowych kompetencji komunikacyjnych,

- Umiejętność posługiwania się środkami językowymi przydatnymi w skutecznym komunikowaniu się w języku angielskim w mowie,
- Tworzenie sytuacji doskonalących umiejętności poznawcze i pamięć (uczenie się słownictwa),
- Pogłębianie wiedzy o otaczającym świecie poprzez zainteresowanie kulturą i obyczajami krajów anglojęzycznych, włączenie elementów CLIL, oraz pogłębianie edukacji interkulturowej,
- Motywowanie do dalszej nauki języków obcych poprzez wzbudzanie poczucia sukcesu i akceptacji oraz bezpieczeństwa (dostosowanie sposobu nauczania do aktywności dziecka, oraz treści do umiejętności poznawczych dziecka),
- Wspieranie działań twórczych dzieci w zakresie uczenia się języka z elementami,
- Wdrażanie do pracy w grupie w trakcie gier i zabaw,
- Rozwijanie inteligencji społecznej dziecka w trakcie gier, zabaw i pracy w grupach.

Proces uczenia się języka u małych dzieci, to przede wszystkim rozwój sprawności takich jak: słuchanie, mówienie i śpiewanie. W zależności od wieku i możliwości dziecko:

- Uczestniczy w zabawach: muzycznych, ruchowych, plastycznych, konstrukcyjnych,
- Rozumie bardzo proste polecenia i reaguje na nie,
- Powtarza rymowanki, proste wierszyki i śpiewa piosenki w grupie,
- Rozumie sens prostych historyjek opowiadanych lub czytanych, gdy są wspierane, rekwizytami, ruchem, mimiką, gestami,
- Rozumie słowa i zwroty związane z wprowadzaniem treściami nauczania,
 - Zna proste wyrażenia, pytania, zwroty grzecznościowe i używa ich,
 - Potrafi przedstawić się w języku angielskim i powiedzieć ile ma lat,
 - Nazywa podstawowe kolory,
 - Pokazuje przedmioty w sali i potrafi je nazwać,
 - Pokazuje różne czynności ruchem,
 - Liczy w zakresie 1- 5 lub od 1-10 w zależności od wieku.

IV. Treści nauczania

Tematyka proponowana do realizacji na zajęciach jest skorelowana z programem wychowania w grupie zerowej. Aby wzmocnić poczucie własnej wartości i pozytywny stosunek do nauki języka angielskiego zakres treści nauczania jest dziecku dobrze znany i dotyczy jego najbliższego otoczenia, zwierząt, zmieniających się pór roku, popularnych świąt i wydarzeń, kolorów, wyglądu, członków rodziny, czynności i rutyn dnia codziennego.

Material leksykalny

Istotą założeń tego programu jest to, aby treści rosły wraz z rozwojem dzieci. Ważną kwestią wprowadzania materiału leksykalnego jest dostosowanie liczby nowych zagadnień przedstawianych w czasie zajęć językowych. W początkowych etapach nauki zalecane jest wprowadzanie nie więcej niż 3 lub 4 nowych pozycji, które następnie należy dobrze utrwalić, zanim wprowadzi się następne. Na dalszych etapach nauki możliwe jest wprowadzanie ok. 6 nowych słówek na jednej jednostce lekcyjnej.

1. Witamy się i przedstawiamy po angielsku. - Hello!, Good morning, Hi!, I am....., What's your name?, How are you?, I'm fine, thank you. Goodbye. Bye, Bye. See you, Thank you.

2. Poznajemy nazwy kolorów. - pink, red, orange, yellow, green, blue, purple, white, black, Brown.

3. Moja rodzina. Nazwy członków rodziny. - This is my family. This is my..... and this is mummy, daddy, sister, brother, grandpa, grandma, me.

4. Liczymy od 1 do 10. Liczba mnoga rzeczowników. One-ten.

5. Poznajemy nazwy części ciała i proste polecenia. - ears, fingers, mouths, eyes, head, noses, toes, knees, shoulders.

6. Zabawki. - doll, balloon, robot, plane, kite, ball, train, blocks.

7. Ćwiczenia ruchowe TPR- wydawanie poleceń i reagowanie na nie. - Touch your..... - Open your - Clap, Stamp, - Point to..... - Close your - Quiet, please - Say..... - Go, Stop - Make a cricle - Walk, run, jump, tip-toe, sleep, dance, turn around, swim, eat, drink.

8. Zaimki miejsca: in, on, under, next to.

9. Boże Narodzenie, Wielkanoc, Halloween, Dzień Mamy, Dzień Taty, Dzień Babci i Dziadka, Wielkanoc - Christmas tree, presents, candles, star, sweets, Santa Claus - Easter Bunny, Easter eggs, Easter baskets, Humpty Dumpty - I love you/ my mummy/ I love my daddy.

10. Nazwy zwierząt domowych i gospodarskich: - pets, cat, mouse, parrot, rabbit, hamster, tortoise, dog, - cow, horse, pig, sheep, goat, chicken.

11. Nazwy dzikich zwierząt: - giraffe, tiger, monkey, zebra, elephant, lion, Bear.

12. Pojazdy: - car, bus, train, motorbike, bike, lorry, plane, helicopter, taxi, space shuttle.

13. Jedzenie: - apple, pear, banana, grapes - ice-cream, salad, chicken, cheese, sandwich, cake - carrot, potato.

14. Ubrania: - shorts, socks, shoes, trousers, dress, sweater, T-shirt.

15. Przyroda i pogoda: - Hot, cold, sun/ sunny, rain/ rainy, cloudy, snowing, windy, moon, birds, bugs, caterpillar, butterfly, owl, frogs, log, pool, leaves, trees, flowers, spiker.

16. Emocje: Are you.....happy, sad, angry, hungry?

17. Dni tygodnia: Monday,

18. Miesiące: January,

19. Pory roku: winter, spring, summer, autumn.

Struktury gramatyczne

- rzeczownik, liczba mnoga rzeczownika
- zaimki osobowe
- przymiotniki (kształt, kolor, wielkość)
- liczebniki główne do 10-ciu
- okoliczniki miejsca
- spójnik: and, but
- czasownik have got
- tryb rozkazujący - polecenia, zakazy
- czas teraźniejszy prosty - wyrażanie upodobań (I like, I don't like)

Sytuacje i funkcje komunikacyjne

- powitania
- przedstawianie się
- prezentowanie członków rodziny
- pytanie o imię, wiek, samopoczucie
- wyrażanie upodobań i uczuć
- składanie życzeń

Realizując program chciałabym zastrzec sobie dowolność dobierania treści językowych, w celu dopasowania ich do aktualnych potrzeb językowych dzieci, wymagań przedszkola, zakładając, że są one dostosowane do wieku nauczanych dzieci.

V. Sposoby osiągnięcia celów

Planując pracę z dziećmi w wieku przedszkolnym należy uwzględnić wszystkie potrzeby dzieci i dostosować metody i techniki nauczania, środki dydaktyczne i formy pracy, tak żeby potrzeby te zaspokoić oraz zapewnić dziecku sukces w nauce nowego języka.

Podmiotem działań mojego programu jest dziecko w szczególnym okresie swego rozwoju. Przedszkolak w wieku 5 lat kieruje się cechami myślenia konkretnego, czyli ważne jest dla niego co tu i teraz, nie potrafi myśleć abstrakcyjnie, kieruje się potrzebą słuchania i naśladowania. Ponadto potrzeba stałej aktywności fizycznej sprawia, że zaleca się stosowanie wielu i różnorodnych metod technik nauczania. Dzieci w wieku 5 lat większość swojego czasu spędzają na zabawie. Zabawa ta powinna być kreatywna i wspierać dziecko w jego rozwoju. Poprzez zabawę można uczyć języka, a naukę języka można połączyć z rozwijaniem innych sprawności. Jeśli w tok zajęć językowych włączone zostaną elementy integracji sensorycznej, będziemy wspierać rozwój wielu rodzajów inteligencji, nie tylko inteligencję werbalną. Zatem nauka powinna mieć charakter zabawy opartej na aktywności, ruchu, śpiewaniu piosenek. Dziecko często rozumie sens zadawanych pytań co widać po jego reakcji, ale nie chce na nie odpowiadać. Istotne jest, aby nie zmuszać dziecka do niczego zwłaszcza mówienia, powtarzania, jeśli dziecko samo tego nie chce. Należy zachęcać pochwałami nie wskazując na błędy, a raczej powtórzyć zdanie lub słowo i poprosić wszystkich o powtórzenie chóralne. Ważne jest również stałe utrwalenie już przerobionego materiału, gdyż dzieci mają dużą łatwość do szybkiego zapamiętywania jednakże równie szybko zapominają. Metody i środki, których użycie zakłada opisany program charakteryzują się atrakcyjnością i różnorodnością, wielokrotnością powtórzeń i jednocześnie ciekawą formą powtarzania, odwołują się do tego, co dziecku jest bliskie i co je interesuje, tak aby zaspakajać naturalną ciekawość i potrzebę bezpieczeństwa. Aby zapewnić dziecku tę ostatnio potrzebę, należy stworzyć atmosferę ciepła i przyjaźni.

1. Metody nauczania

Najbardziej pożądanymi na etapie przedszkolnym wydają się być metody łączone, czyli takie, które wykorzystają elementy różnorodnych metod dla osiągnięcia celów nauczania. Myślę tu o elementach metody CLIL, metody TPR (Total Physical Response) czyli reagowania całym ciałem, elementach metody komunikacyjnej, metody naturalna, metody audiolingwalnej.

- a) Metoda CLIL (Content and Language Integrated Learning) polegająca na zintegrowaniu kształcenia przedmiotowo-językowego, czyli wykorzystaniu drugiego języka do nauki i nauczania zarówno przedmiotu, jak i samego języka. Podejście to pozwala na naturalne włączenie języka obcego do programu kształcenia ogólnego, dając tym samym możliwość zwiększenia czasu przeznaczonego na język obcy bez uszczerbku dla innych treści programowych. Punktem wyjścia w CLIL są ogólne treści programowe: matematyczne, przyrodnicze, muzyczne, artystyczne czy zdrowotne. Nauczyciel wprowadzający w grupie przedszkolnej zajęcia z języka obcego może skorzystać z szerokiej gamy metod, które doskonale zna i wykorzystuje podczas codziennej pracy z dziećmi w języku ojczystym, realizując treści

uwzględnione w planie pracy dydaktyczno-opiekuńczo -wychowawczej. Specyficzne techniki stosowane w nauczaniu języka obcego znajdują swój odpowiednik w metodach opartych na działaniu, obserwacji oraz słowie. Zabawy, gry dla dzieci przedszkolnych powinny być mocno zróżnicowane. Jeden moduł lekcyjny może być krótki (np. 20 min), po czym – jeśli to możliwe – po innych zajęciach można znów wrócić do nauki języka. Zamiast organizować typowe lekcje angielskiego, można prowadzić po prostu część zajęć w tym języku.

- b) TPR (The Total Physical Response) – Reagowanie całym ciałem. Zważając na naturalną potrzebę ruchu i zabawy dzieci w wieku przedszkolnym, zakłada się, że metoda TPR, która zakłada rozumienie ze słuchu poleceń w języku angielskim i wykonywanie rozumianych czynności, jest jedną z najlepszych metod nauczania dzieci, ponieważ aktywizuje u dzieci inteligencję kinestetyczną. Dzieci słuchają poleceń, następnie obserwują ich realizację, a finalnie następuje samodzielne naśladowanie poleceń. Kolejnym etapem jest gotowość wymówienia, a nawet zamiany miejsc z nauczycielem. W metodzie TPR wykorzystuje się liczne materiały autentyczne, zdjęcia, piosenki, rymowanki, etc. Połączenie metody reagowania całym ciałem z umuzykalnieniem daje dodatkowe efekty 10 rozwoju motorycznego i lingwistycznego, dzieci uczą się struktur i słownictwa poprzez ruch i imitację gestów, kojarzą poszczególne melodie i/lub gesty z materiałem leksykalnym.
- c) Metoda Naturalna Metoda ta zaleca całkowitą eliminację języka ojczystego z zajęć językowych. Kiedy nauczyciel prowadzi zajęcia z użyciem tylko i wyłącznie języka obcego dzieci stają się otoczone językiem angielskim i zaczynają poznawać świat właśnie w tym języku. Ma to bardzo duże znaczenie dla dalszego procesu nauczania, ponieważ dzieci szybciej zaczynają rozumieć język angielski, zaczynają w pewnym stopniu myśleć po angielsku, co ogranicza chęć tłumaczenia wszystkiego z języka angielskiego na polski i odwrotnie w dalszych okresach życia, co prowadzi do problemów ze swobodnym komunikowaniem się.
- c) Metoda Komunikacyjna - zakłada tworzenie sytuacji jak najbardziej zbliżonych do autentycznych sytuacji, w których mogą kiedyś się znaleźć dzieci, np. zabawa w sklep. Zadaniowość jest najważniejszą cechą tej metody.
- d) Audiolingwalna – (nacisk położony jest na słuchanie, potem dopiero uczeń zaczyna mówić, czytać i pisać) metoda wywodzi się z behawioryzmu i kładzie nacisk na tzw. drill, czyli wielokrotne powtarzanie słów czy zwrotów w obcym języku – zarówno indywidualnie, jak i grupowo. Powtarzanie nie przyniesie oczekiwanych efektów, jeżeli dziecko nie jest w nie zaangażowane. Trzeba więc odnaleźć taki sposób wprowadzenia metody audiolingwalnej, by był on jak najbardziej atrakcyjny dla dzieci, np.:
- zabawa w echo – nauczyciel powtarza te same zwroty, za każdym razem modulując głos (szybciej – wolniej, głoŹniej – ciszej);
 - tworzenie sekwencji – dodawanie nowych elementów tak, aby dzieci za każdym razem musiały powtórzyć dłuższy ciąg wyrazów: a car – a car; a car – a bus; a car –

a bus – a train;

- piłka parzy – podawanie sobie piłki w kole w taki sposób, że dziecko przekazując piłkę, powtarza wybrane słówko. Podawać piłkę można na różne sposoby (jakby była leciutka, jakby była bardzo ciężka, jakby miała kolce itp.)

- e) Drama (drama techniques), czyli improwizacje, odgrywanie w różnych sytuacjach ról, scenek oraz przedstawień. Korzyści dotyczą nie tylko sfery językowej, utrwalania nowego słownictwa i struktur językowych w nowym kontekście oraz kształtowania kompetencji komunikacyjnej, ale również sfery emocjonalnej i społecznej ucznia,
- f) Storytelling - regularnie i rytmicznie powtarzające się słowa, zwroty lub struktury oraz ich sugestywną kontekstualizację i wizualizację. Przewidywalność powtórzeń wpływa na poczucie bezpieczeństwa uczniów. Pozytywne skojarzenia związane z opowiadaniem i czytaniem historyjek wprowadzają specyficzną, przyjemną atmosferę nauki,
- g) Arts and craft activities - zajęcia plastyczne, zarówno wspomagają nauczanie języka angielskiego, rozwijają umiejętności społeczne dzieci, jak i kształtują ich wrażliwość estetyczną. Ponadto umożliwiają rozwinięcie umiejętności psychomotorycznych.

2. Procedury osiągnięcia celów nauczania

Odpowiedni wybór podejścia metodycznego, metody nauczania, procedur osiągnięcia celów nauczania, oraz techniki jest gwarancją właściwego przebiegu zajęć. Najważniejsze jest jednak aby nawiązała się więź emocjonalna między dziećmi i nauczycielem. Poniżej omówione są jedynie te procedury i techniki, które będą wyróżnikiem tego właśnie programu.

a) Nauka poprzez piosenki i rymowankę

Piosenki i rymowanki są jednymi z głównych założeń programowych. Wprowadzenie ich ma na celu doskonalenie pamięci mechanicznej i pozwala na wprowadzenie struktury gramatycznej i słownictwa przewidzianego na daną jednostkę lekcyjną. Piosenki wykorzystują naturalną predyspozycję dziecka do przyswajania języka poprzez ruch i imitację. Dzieciom muzyka ułatwia zapamiętywanie słów, struktur lub fraz, ponieważ kojarzą je z melodią. Piosenki i rymowanki są więc doskonałą bazą do ćwiczeń komunikacyjnych. Piosenki wystąpią na każdym zajęciach często w formie tak ważnych dla dzieci przedszkolnych rutyn. Powtarzające się co lekcja stałe elementy zajęć, takie jak np. piosenka na powitanie i pożegnanie budują w dzieciach poczucie bezpieczeństwa.

b) Praca z nagraniami i filmami video

Wykorzystanie nowoczesnych technologii jest również jednym z najistotniejszych założeń jeśli chodzi o techniki użyte do osiągnięcia celów nauczania. Komputery, gry komputerowe, tablety i aplikacje multimedialne są wśród jednych z najważniejszych zainteresowań dzieci, nawet już w wieku przedszkolnym. Użycie tych sprzętów w czasie zajęć językowych jest dla grupy bardzo motywujące. Co więcej, program zakłada również użycie plików audio i video nie związanych z metodą. Super Simple Songs lub Maple Leaf

Learning, a także nagrań przedstawiających piosenki i rymowanki, które znane są dzieciom na całym świecie.

c) Gry i zabawy językowe

Jak już wspomniano zabawa jest naturalną potrzebą dziecka i jego najważniejszą aktywnością w ciągu dnia, kreatywne wykorzystanie jej walorów poznawczych, językowych i społecznych rozwija wszystkie rodzaje inteligencji, a także zmysły. Gry i zabawy motywują dzieci do nauki i tworzą miłą, przyjazną atmosferę na zajęciach. Wprowadzanie elementów nauczania poprzez integrację multi-sensoryczną jest istotnym wyróżnikiem programu, dla przykładu dzieciom łatwiej jest zapamiętać nazwy owoców kiedy mogą ich dotknąć, powąchać lub posmakować.

d) Nauka przez działanie

Do aktywności zatytułowanej nauka przez działanie należą różne prace plastyczne, takie jak: wyklejanie, wycinanie, kolorowanie, lepienie, które uwrażliwiają dzieci estetycznie i rozwijają ich umiejętności psychomotoryczne.

3. Techniki nauczania

Istotą technik nauczania stosowanych w poniższym programie jest zmienność ich dynamiki i zastosowanie wielu różnych technik w ciągu jednej jednostki zajęciowej. Wśród technik nauczania słownictwa wśród 5 - latków proponuje:

- prezentacja słownictwa i ćwiczenia utrwalające przy użyciu kart obrazkowych, zdjęć, oraz przedmiotów i materiałów autentycznych, w tym gry i zabawy językowe takie jak: memory pamiętaczek, pary, przeciwieństwa, domino, itp.
- prezentacja materiału na podstawie bajek, opowiadań i filmów video,
- dryle językowe – czyli powtarzanie słownictwa i fraz, szczególnie w sposób zabawny, wykorzystujący elementy dramy, gesty, zmieniający się ton głosu, powtarzanie za nauczycielem, za lektorem lub za charakterem z kreskówki, ponadto dryle łańcuchowe polegające na zapamiętaniu i powtórzeniu, tego co powiedzieli pozostali uczestnicy zabawy,
- utrwalenie materiału na podstawie piosenek i rymowanek,
- utrwalenie materiału językowego przy pomocy technik rozwijających umiejętności motoryczne, takie jak rysowanie, lepienie, wyklejanie, kolorowanie, itp. zgodnie z poleceniem prowadzącego,

Techniki nauczania wymowy:

- dryle językowe czyli powtarzanie za modelem językowym,
- powtarzanie rymowanek, łańcuszków językowych (tongue twisters), słów piosenek,

Techniki nauczania komunikacji językowej, strategii i funkcji komunikacyjnych:

- prowadzenie krótkiej rozmowy poprzez odpowiadanie na pytania 1 wyrazem, frazą lub całym zdaniem z pomocą prowadzącego zajęcia,
- nauka funkcji komunikacyjnych poprzez połączenie ich z gestem, ruchem, melodią,

Techniki rozwijania umiejętności słuchania ze zrozumieniem:

- słuchanie i wykonywanie poleceń nauczyciela,
- słuchanie i imitacja gestów i ruchów usłyszanych w piosence i rymowance i przedstawionych przez prowadzącego,
- zrozumienie ogólnej wysłuchanego tekstu np. bajki.

4. Formy pracy

- zbiorowa – z całą grupą np.; powtarzanie za nauczycielem, wspólne śpiewanie,
- indywidualna - np. kolorowanie rysunku, wycinanie,
- w parach- prowadzenie dialogu,
- w drużynach, zespołach- np. gry językowe w kalambury na dwie drużyny.

Biorąc pod uwagę, to że dzieci najbardziej lubią pracować indywidualnie, ponieważ nie potrafią one jeszcze w tym okresie rozwoju współpracować skutecznie w parach czy grupach. Nauczyciel powinien starać się zachęcić dzieci do pracy w parach czy grupach. Rozwija to komunikację w grupie i uczy współpracy, co w przyszłości procentuje lepszą wzajemną tolerancją w wykonywaniu różnych ćwiczeń.

4. Materiały i środki dydaktyczne

Materiały dydaktyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym są odzwierciedleniem treści nauczania. Zadaniem kart obrazkowych, zdjęć, ilustracji do historyjek, filmików video i symboli graficznych ma na celu przywołanie obrazów świata rzeczywistego otaczającego dziecko, a następnie pobudzenie wyobraźni dzieci i otwarcie przed nim nowych horyzontów. Środki dydaktyczne wspomagające realizację programu:

- nowoczesny sprzęt audiowizualny: telewizor, tablet, sprzęt grający, tablica interaktywna,
- płyty CD/ DVD/ nagrania MP3 i MP4,
- kartoniki obrazkowe – „flashcards”,
- Kartoniki z napisami na poszczególnych elementach wyposażenia sali,
- plakaty,
- realia (materiały autentyczne – zdjęcia, owoce, warzywa, inne produkty żywnościowe, zabawki i modele),

- balony, piłki, kostki do gry wraz z pionkami, gry planszowe, domina, karty bingo, karty memory, farby, nożyczki, kleje, kredki,

- książki anglojęzyczne

Oraz wykonane własnoręcznie:

- Pacynka Kiki parrot, pacynka Boo – język,
- mystery box, mystery bag, monsters bags,
- Charlie box, chusta animacyjna,
- maty z kolorami, kolorowe piłki, kostka, mikrofon zabawkowy,
- aparat zabawkowy,

VI. Ewaluacja programu

Dzieci w wieku przedszkolnym nie podlegają ocenie. Są jednak sposoby sprawdzenia nabytych umiejętności, poprzez obserwacje reakcji dziecka na opowiadaną bajkę wspierając się rekwizytami lub reakcji dziecka na zadane pytanie czy prośbę o wykonanie polecenia.

Sprawdzenie umiejętności receptywnych:

Dziecko:

- odpowiednio reaguje na polecenia nauczyciela;
- słucha z zainteresowaniem krótkich historyjek opartych na poznanym materiale językowym;
- wyszukuje pojedynczych informacji w nieskomplikowanych wypowiedziach i dialogach;
- potrafi porównać usłyszane informacje z podanymi (np. na plakacie czy ilustracji itp.).

Umiejętności produktywne

Niewerbalne

Dziecko potrafi:

- kreślić różne kształty usłyszane w języku obcym,
- policzyć (np. przedmioty na ilustracji),
- pokolorować przedmiot na rysunku według tego co usłyszy,
- wykonać wspólny projekt,

Verbalne

Dziecko potrafi:

- w prosty sposób opowiedzieć o sobie i swojej rodzinie,
- w miarę poprawnie wymawiać dźwięki i poznane wyrazy w języku angielskim,
- udzielać prostych, krótkich odpowiedzi oraz zadawać proste pytania.

Osiągnięcia wychowawcze

Dziecko :

- potrafi pracować w parach i grupach;
- potrafi lepiej wyrazić swoją własną opinię i wysłuchać opinii innych,

- przejawia otwartość wobec innych ludzi i zwierząt,
- pozytywnie wyraża się o członkach swojej rodziny,
- z przyjaźnią odnosi się do swoich kolegów,
- rozróżnia dobre i złe postępowanie ,potrafi je ocenić,
- przejawia szacunek do ludzi zwierząt i rzeczy.

W ocenianiu dzieci należy przede wszystkim skupić się na nagradzaniu, a nie wskazywaniu słabych stron. Chwalenie dziecka powinno mieć na celu pokazywanie mu jak wiele już umie, wzmacnia to pozytywne nastawienie do nauki języka wzbudza zewnętrzną motywację. Pozytywne uczucia zaprocentują, sprawią że dziecko będzie w przyszłości chętnie uczyć się języków obcych co jest głównym założeniem podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Obok wiedzy zauważone powinno być również zaangażowanie dziecka oraz chęć wykonania zadań a nie tylko końcowy efekt. Ocenie powinno podlegać np. zaśpiewanie piosenki czy recytacje wierszyka jak również rysunki prace plastyczno- techniczne. Docenianie wszystkich nie tylko językowych wysiłków wzbudza motywację do nauki.

VI. BIBLIOGRAFIA

- 1) H. Komorowska: Metodyka nauczania języków obcych. Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna. Warszawa 2005.
- 2) M. Pamuła: Metodyka nauczania języków obcych w kształceniu zintegrowanym. Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna. Warszawa 2004
- 3) Hanna Komorowska. 1999. „O programie prawie wszystko.” Warszawa: WSiP
- 5) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
- 5) Philips, S. „Drama with children”, Oxford University Press, 2003
- 6) Bogdan Siemiaszko, Marek Kuczyński 2009. "Angielski na dobry początek"